

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 44 Volume: 9 Issue: 44

Haziran 2016 June 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ÖĞRETMENLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

THE ANALYSIS OF LIFE LONG LEARNING TENDENCIES OF TEACHERS IN TERMS OF SOME VARIABLES

Cihat AYAZ**
Fatma ÜNAL***

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini bazı değişkenlere göre incelemektir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Mardin İl merkezindeki okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmenler; örneklemini ise 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Mardin İl merkezinde görev yapan 1483 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın verileri araştırmacının geliştirdiği kişisel bilgi formu ile Diker Coşkun (2009) tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği"nden elde edilmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin puanlarını bulmak için betimsel istatistikler; bu puanların değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için, gruplar normal dağılım göstermediğinden, bağımsız iki kategorilerde Mann Whitney U testi ile bağımsız üç ve daha fazla kategorilerde Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri, Öğretmen.

Abstract

The aim of this research is to analyse the life-long learning tendencies of teachers in terms of some variables. Survey model has been used in the research. The population of the research consists of the pre-school, elementary, secondary, and high school teachers in Mardin city centre, while the sample comprises of 1483 teachers who have worked in Mardin city centre in the 2015-2016 years of education. The data for the research have been obtained from the personal details form which has been developed by the researcher and from the "Scale for Life-Long Learning Tendencies", which has been developed by Diker Coşkun (2009). Descriptive statistics have been used so as to determine the scores of teachers' tendencies related to life-long learning; and to find out if these scores present meaningful differences in accordance with variables has been used Mann Whitney U test in two independent categories, and Kruskal Wallis H test in three or more ones, for the groups did not present normal distribution. The result of the study indicated that life-long learning tendencies of the teachers are of high level.

Keywords: Life Long Learning, Life Long Learning Tendencies, Teacher.

GİRİŞ

Yaşam boyu öğrenme sürecinde eğitimin anahtar kavramlarından biri olan bilgi; yenilenen, gelişen, küreselleşen dünyada vazgeçilmez bir role sahiptir. Bilgi en üstün ekonomik kaynağa, hammadde den daha önemli ve çoğu zaman da paradan da daha önemli bir kaynağa dönüşmüş bulunmaktadır. Bir ekonomik çıktı sayılan enformasyon ve bilgi artık otomobillerden, petrolden, çelikten ya da sanayi çağının herhangi bir ürününden daha önemlidir (Ata, 2006, 4). Öğrenmeye erişimin sürekliliğinin sağlanması, elde edilen bilgi ve yeterlilik düzeyinin sürekli artırılması, yeni becerilerin kazanılmasının yanında sürekli güncellenmesi ve özellikle bilgi ve becerileri güncellemeyi ömür boyunca sürdürmeye güdülenme ve fırsat bulma; hem ekonomik başarı için hem sosyal kaynaşma için hem de bireysel performans için birer anahtardır (Chien, 1996; Smith, 2002, 47). Bireyler, bilgi sayesinde yenilenen, gelişen dünyaya daha kolay ayak uydurabilmektedir.

Ülkelerin çağa ayak uydurmak, sürekli gelişim gösterebilmek için, özellikle genç nüfus başta olmak üzere tüm bireylere, bilgi toplumunun göstergeleri olan bilgiye ulaşabilme, bilgiyi ve teknolojiyi kullanabilme ve üretebilme, araştırma yapabilme, sorun çözebilme, doğru karar verebilme, eleştirel ve yaratıcı düşünebilme gibi nitelikleri kazandırması gerekmektedir (Knapper ve Cropley, 2000). Bu gerekliliğin yerine getirilmesi görevi ve sorumluluğu eğitime, dolayısıyla eğitim kurumlarına düşmektedir. Eğitim kurumlarının bu görevlerini yerine getirebilmeleri ise eğitim programları ile öğrencilerin nitelikleri ve bu programları öğrencilere uygulama sorumluluğunu üstlenen öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır (Sağlam ve Kürüm, 2005, 167). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme sürecine ve buna bağlı değişimlerle birlikte görev ve sorumlulukları da değişmiş; artık öğretmenler, öğrenenlere rehberlik eden ve özellikle de öğrenmeyi öğreten rolünü üstlenmişlerdir.

* Bu makale, ikinci yazarın danışmanlığında, birinci yazarın aynı başlıklı yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

** Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, cihatt_ayaz_77@outlook.com

*** Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, drfatmaunal@gmail.com

Öğretmenler başta olmak üzere toplumdaki tüm bireylerin öğrenmeyi öğrenmeleri zorunlu hâle gelmiştir (Simmermon, 2009; Mitkovska ve Hristovska, 2011). Demirel'e (2009, 2) göre, gelişmiş bir toplumda bireyler kitaplarla gerçek anlamda tanışmış, ülkelerinin ve birey olarak kendi ihtiyaçlarının farkına varmış, yenileşme ve gelişme için eksiklerini sorgulayan ve mükemmelleşme yolunda adımlar atabilen, özdenetime sahip, eleştirel düşünebilen kişilerdir.

Yaşam boyu öğrenme hayatla iç içe olan tüm öğrenme fırsatlarından yararlanmayı sağlayan bireyi geliştiren bir süreçtir (Demirel, 2011). Yaşam boyu öğrenmede öğretmenin üstlendiği rol, büyük bir öneme sahiptir (Loads, 2007). Öğretmen, bilgiyi aktaran, sunan rolünden; bilgiyi öğrenme, bilgiye ulaşma yollarını gösteren rehber konumunda olmaktadır. Birey sürekli yeni öğrenme yollarına ulaşacak ve bilgiyi zihninde yapılandıracaktır. Bilgiyi inşa edecektir. Okul öğrenmeleri ve okul kitapları öğrencinin farklı düşünmesini sağlayarak kesin yargılardan ziyade tartışmaya, düşünmeye katkıda bulunabilmelidir. Öğretmen de bunları sağlamada koç unvanına sahiptir (Özden, 2005, 4). Diğer yandan, okuldaki öğrenmenin bilgi depolamaktan öteye geçmesi gerekmektedir. Bilgiyi doğrudan aktarmak yerine bilgiyi gerçek yaşamda uygulayabilecek fırsatlar sunmalıdır. Böylece birey belli kalıpların dışına çıkarak bilgiyi faydalı bir hâle getirecektir.

Eğitim programlarının öğrencilere çok yönlü, soyut, eleştirel, yaratıcı, bağımsız düşünme, problem çözme, etkili iletişim becerileri kazanma, bilgi üretme, öğrenmeyi öğrenme, kendilerini değerli hissetme, kapasitelerine güvenme ve farklılıklara değer verme gibi konularda rehberlik etmesi gerekmektedir bu da ancak yaşam boyu öğrenme ile sağlanabilmektedir (Özden, 2005).

Yaşam boyu öğrenmede eğitim politikaları belirlenirken ihtiyaçlara göre hareket edilmesi gerekmektedir (Candy, 1994). Öğretmenler yaşam boyu öğrenmenin uygulanmasında büyük bir sorumluluğa sahiptir. Öğretmenlerin bilginin ne kadar değerli olduğunu, bilgiye ulaşmanın en kısa ve en doğru yollarını öğrencilere uygun strateji, yöntem ve tekniklerle göstermelidir. Birey her daim bilgiye ihtiyacı olduğunun farkında olmalıdır. Karşılaştığı problemleri çözmede yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğini kavramalıdır. Öğretmen bilgiye ulaşma yollarını kolaylaştıran, gerekli sınıf düzenlemesini sağlayabilmelidir (Fındıkcı, 2004). Bunun yanında yaşam boyu öğrenme sürecinde öğrencilerine rehberlik ve liderlik yapan öğretmenin, bizzat kendisinin de yaşam boyu öğrenen birey olması oldukça önemlidir. Öğretmen de birey olarak öğrenmeyi öğrenme yollarını kullanan, yeniliklere açık, girişimci, zamana ve topluma ayak uyduran ve hatta yaşam boyu öğrenme sürecindeki bireylerin öncüsü olmak zorundadır. Bu araştırmada, eğitim sürecinin en önemli paydaşlarından biri olan, öğrenmeyi öğrenme becerisinin bireylere kazandırılmasında anahtar bir rol üstlenen öğretmenlerin demografik özelliklere göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada mevcut durumun ne olduğunu ortaya koymayı sağlayan tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2011, 77). Araştırmada, Mardin İl merkezindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan okul öncesi, sınıf ve branş öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile cinsiyet, branş, mesleki kıdem, mezuniyet durumu, lisansüstü eğitim yapma isteği ve kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum vb. katılma istekleri değişkenleri açısından var olan durumlarıyla betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Mardin İl merkezinde okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan 2280 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, Mardin ilindeki kontrol ve maliyet güçlükleri nedeniyle seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinin temel özelliği, örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olmasıdır (Büyüköztürk vd., 2009, 84). Araştırmada, evrenden her bir örneklemin eşit olasılıkla seçilmesi temeline dayanan basit seçkisiz örnekleme (simplerandomsampling) yöntemi ile örneklem belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Mardin İl merkezinde görev yapan 1542 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmacı tarafından eksik doldurulduğu tespit edilen 59 veri toplama aracı geçersiz sayılarak örneklem dışında tutulmuş ve 1483 katılımcının verileri değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan, örnekleme yer alan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Cinsiyetlerine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	673	45,4
Erkek	810	54,6
Toplam	1483	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 1483 öğretmenin %45,4’ü kadın, %54,6’sı erkektir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlara göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Branşa Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Branş	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul Öncesi	73	4,9
Sınıf	431	29,1
Türkçe	140	9,4
Matematik	150	10,1
Sosyal Bilgiler	115	7,8
Fen Bilgisi	94	6,3
İngilizce	115	7,8
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	115	7,8
Beden Eğitimi	66	4,5
Teknoloji ve Tasarım	49	3,3
Resim	15	1,0
Müzik	13	0,9
Türk Dili ve Edebiyatı	34	2,3
Almanca	3	0,2
Arapça	3	0,2
Biyoloji	8	0,5
Coğrafya	12	0,8
Fizik	21	1,4
Kimya	13	0,9
Tarih	13	0,9
Toplam	1483	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmenin; %4,9’u Okul öncesi, %29,1’i Sınıf, %9,4’ü Türkçe, %10,1’i Matematik, %7,8’i Sosyal bilgiler, %6,3’ü Fen bilgisi, %7,8’i İngilizce, %7,8’i Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, %4,5’i Beden Eğitimi, %3,3’ü Teknoloji ve Tasarım, %1’i Resim, %0,9’u Müzik, %2,3’ü Türk Dili ve Edebiyatı, %0,2’si Almanca, %0,2’si Arapça, %0,5’i Biyoloji, %0,8’i Coğrafya, %1,4’ü Fizik, %0,9’u Kimya ve %0,9’u Tarih branşında görev yapmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kademeye göre dağılımı Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Mesleki Kademeye Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Mesleki kadem	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 yıl	703	47,4
6-10 yıl	386	26,0
11-15 yıl	246	16,6
16 yıl ve üstü	148	10,0
Toplam	1483	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmen; %47,4’ü 1-5 yıl, %26’sı 6-10 yıl, %16,6’sı 11-15 yıl, %10’u 16 yıl ve üstü mesleki kademeye sahiptir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyet durumuna göre dağılımı Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Mezuniyet Durumuna Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Mezuniyet durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ön lisans	7	,5
Lisans	1371	92,4
Yüksek lisans	103	6,9
Doktora	2	,1
Toplam	1483	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmenden; %5’i ön lisans, %92,4’ü lisans, %6,9’u yüksek lisans ve % ,1’i doktora mezundur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı okula göre dağılımı Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5: Görev Yapılan Okula Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Görev yapılan okul	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul öncesi	80	5,4
İlkokul	446	30,1
Ortaokul	590	39,8

Lise	367	24,7
Toplam	1483	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmenden; %5,4'ü okul öncesi, %30,1'i ilkokul, %39,8'i ortaokul ve %24,7'si lisede görev yapmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisansüstü eğitim yapma isteğine göre dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Lisansüstü Eğitim Yapma İsteğine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Lisansüstü eğitim yapma isteği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	623	42,0
Hayır	860	58,0
Toplam	1483	100

Tablo 6'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmenden; %42'si lisansüstü eğitim yapmayı istemekte, %58 öğretmenin ise lisansüstü eğitim yapma isteği yoktur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Kişisel ve Mesleki Gelişim İle İlgili Kurs, Seminer, Sempozyum Gibi Çalışmalara Katılma İsteğine Göre Öğretmenlerin Dağılımı

Kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurslara katılma isteği	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	1063	71,7
Hayır	420	28,3
Toplam	1483	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 1483 öğretmenden; %71,7'si kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılmayı istemekte, %28,3 öğretmenin ise kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteği yoktur.

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğünden izin alındıktan sonra, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında araştırmacı tarafından Mardin İl merkezindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerden formlar kullanılarak elde edilmiştir. Uygulamalar sırasında araştırmacı tarafından öğretmenlere yönerge açıklanmış ve gönüllü katılım talep edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Kişisel bilgi formu uzman görüşü de alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen formda öğretmenlerin cinsiyet, brans, mesleki kıdem, mezuniyet durumu, görev yapılan okul, lisansüstü eğitim yapma isteği, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteği ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği: Araştırmada, Coşkun (2009) tarafından geliştirilen likert dereceleme türünde hazırlanan "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği" 2009 yılında hazırlanmış bir doktora çalışmasının ürünüdür. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 600 pilot ve 1500 asıl uygulama olmak üzere 2100 kişilik bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. 27 maddelik ölçeğin Cronbachalpha iç tutarlılık katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise güvenilirlik katsayısı .97 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç nihai ölçeğin yüksek bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Ölçeğin ilk iki boyutu, yaşam boyu öğrenmeye ilişkin motivasyon (1, 2, 3, 4, 5 ve 6. maddeler) ve sebatı (7, 8, 9, 10, 11 ve 12. maddeler) ifade eden olumlu maddelerden; son iki boyutu ise yaşam boyu öğrenmeyi düzenleyememe (13, 14, 15, 16, 17 ve 18. maddeler) ve bunun nedenlerine ilişkin merak yoksunluğu (19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27. maddeler) durumlarını belirten ifadelerle sahip olumsuz maddelerden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin çözümlenmesinde bu durum gözetilerek son iki alt boyutun maddeleri ters çevrilerek puanlamalar yapılmıştır. Ölçek maddelerine ilişkin yanıtlar 1. "Hiç Uymuyor", 2. "Kısmen Uymuyor", 3. "Çok Az Uymuyor", 4. "Çok Az Uyuyor", 5. "Kısmen Uyuyor", 6. "Çok Uyuyor" olarak likert tipi derecelendirme ölçeğindedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 27, maksimum puan ise 162'dir. Ölçeğin kullanılması ile ilgili izin araştırmacı tarafından alınmıştır.

Verilerin Analizi ve Çözümlemesi

Ölçme aracı 1483 öğretmene uygulanmış ve verilerin analizi için SPSS-22.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler analiz edilmeden önce normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov- Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri yapılmıştır.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği'ne ait normallik testi sonuçları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği'ne Ait Normallik Testi Sonuçları

Ölçek	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	p	İstatistik	sd	p
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği	,173	1483	,000*	,859	1483	,000*

* p<.05

Tablo 8’de görüldüğü gibi, yapılan analizler sonucunda yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinin toplam puanlarının normal dağılım göstermediği görülmüştür (p<.05). Araştırmada verilerin çözümlenmesinde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin puanlarını bulmak için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinde alt boyutların maddelerine verdikleri cevapların ortalamaları ilgili aralıktaki değerine (1.00 – 1.83 Hiç uymuyor, 1.84 – 2.66 Kısmen uymuyor, 2.67 – 3.49 Çok az uymuyor, 3.50 – 4.32 Çok az uyuyor, 4.33 – 5.15 Kısmen uyuyor, 5.16 – 6.00 Çok uyuyor) göre yorumlanmıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin puanlarının cinsiyete, lisansüstü eğitim yapma isteğine, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için gruplar normal dağılım göstermediğinden, non-parametrik testlerden Mann Whitney U-Testi ve Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Karşılaştırmalar sonrasında anlamlı bir fark çıkması sonucunda Mann Whitney U-Testi kullanılarak farkın kaynağı tespit edilmiştir.

BULGU ve YORUMLAR

Bu bölümde, öğretmenlerin demografik özelliklere göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

1. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Düzeyine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ve alt boyutlarına ilişkin betimsel değerler Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine ve Alt Boyutlarına İlişkin Betimsel Değerler

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	ss
Motivasyon	1483	4,58	1,27
Sebat	1483	4,35	1,22
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	1483	4,43	1,25
Merak Yoksunluğu	1483	4,36	1,27
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri	1483	4,42	1,12

Tablo 9’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ortalamalarının 4,42 ile “kısmen uyuyor” aralığında olduğu bulunmuştur. Yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin alt boyutları incelendiğinde ise öğretmenlerin alt boyutlara (motivasyon, sebat, öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk, merak yoksunluğu) ilişkin puan ortalamalarının tamamında “kısmen uyuyor” aralığında olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin “kısmen uyuyor” aralığında olduğunu göstermektedir.

2. Demografik Değişkenlere Göre Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin, cinsiyet değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10: Cinsiyet Değişkenine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	673	756,32	509003,50	262927,5	,240
Erkek	810	730,10	591382,50		

p>.05

Tablo 10’da görüldüğü gibi, kadın ve erkek öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark yoktur (U=262927,5 p>.05).

Öğretmenlerin, branş değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11: Branş Değişkenine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Branş	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark*
1.İngilizce	115	909,08	19	106,839	,000	*1-6-, 1-7, 1-9, 1-
2.Coğrafya	12	881,04				10, 1-12, 1-14, 1-
3.Resim	15	871,13				15, 1-16, 1-17, 1-
4.Okul öncesi	73	859,29				18.
5.Sosyal Bilgiler	115	804,29				
6.Sınıf	431	797,63				*3-16, 3-17.
7.Matematik	150	754,49				
8. Tarih	13	743,92				*4-1, 4-10, 4-12, 4-
9.Türkçe	140	714,34				16, 4-17.
10.Fen Bilgisi	94	689,07				
11.Edebiyat	34	665,91				*5-12, 5-16, 5-17.
12.Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	115	655,57				*6-12, 6-16, 6-17,

13.Fizik	21	620,29	6-19, 6-20.
14.Müzik	13	569,19	
15.Kimya	21	526,08	*7-16, 7-17, 7-20.
16.Beden eğitimi	66	496,87	
17.Teknoloji ve Tasarım	49	467,41	*9-16, 9-17, 9-20.
18.Biyoloji	8	449,31	*10-16, 10-17.
19.Arapça	3	210,50	
20.Almanca	3	119,33	*12-16, 12-17.

p<.05

Tablo 11’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin branşlarına göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık vardır ($\chi^2(19)=106,839$; p<.05). Öğretmenlerin branşlarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni düzeltmesi uygulanarak Mann-Whitney U testi yapılmış ve anlamlı farklar tabloda gösterilmiştir.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde; İngilizce, Coğrafya, Resim, Okul Öncesi ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin diğer branşlara göre sıra ortalamaları daha yüksek iken; özellikle Almanca, Arapça, Biyoloji, Teknoloji ve Tasarım, Beden Eğitimi, Kimya, Müzik, Fizik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin, tüm diğer branşlara göre sıra ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin, mesleki kıdem değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12: Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
1-5 yıl	703	749,50	3	3,271	,352
6-10 yıl	386	760,95			
11-15 yıl	246	715,53			
16 yıl ve üstü	148	700,97			

p>.05

Tablo 12’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin mesleki kıdeme göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık yoktur ($\chi^2(3)=3,271$; p>.05). Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin, mezuniyet durumu değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13: Mezuniyet Durumu Değişkenine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mezuniyet Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark*
1.Ön lisans	7	412,14	3	37,197	,000	*3-1, 3-2.
2.Lisans	1371	726,15				
3.Yüksek lisans	103	977,17				
4.Doktora	2	649,50				

p<.05

Tablo 13’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin mezuniyet durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık vardır ($\chi^2(3)=37,197$; p<.05). Öğretmenlerin mezuniyet durumlarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni düzeltmesi uygulanarak Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Mezuniyet durumu yüksek lisans olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile ön lisans (U=156,5; p=0.012) olan öğretmenlerin; mezuniyet durumu yüksek lisans olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile lisans (U=46641,5; p=0.000) olan öğretmenlerin arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yüksek lisans mezunu öğretmenler; ön lisans, lisans ve doktora mezunu öğretmenlere göre daha yüksek sıra ortalamasına sahiptir.

Öğretmenlerin, görev yapılan okul değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 14’de gösterilmiştir.

Tablo 14:Görev Yapılan Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Okul	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark*
1.Okul öncesi	80	847,31	3	46,347	,000	*1-4.
2.İlkokul	446	810,62				*2-3, 2-4.
3.Ortaokul	590	751,68				*3-4.
4.Lise	367	620,09				

p<.05

Tablo 14’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin görev yapılan okula göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık vardır ($\chi^2_{(3)}=46,347$; $p<.05$). Öğretmenlerin görev yapılan okulun yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni düzeltmesi uygulanarak Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde; lisede görev yapan öğretmenlerin, okul öncesi, ilkokul ve ortaokulda görev yapan öğretmenlere göre sıra ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bunun yanında eğitim kademesi (görev yapılan okul) düştükçe yaşam boyu öğrenme eğilim puanının arttığı tespit edilmiştir. İlkokulda görev yapan öğretmenlerin, ortaokul ve lisede görev yapanlara göre; ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lisede görev yapanlara göre daha yüksek sıra ortalamasına sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmenlerin, lisansüstü eğitim yapma isteğine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15: Lisansüstü Eğitim Yapma İsteğine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Lisansüstü eğitim yapma isteği	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	623	932,92	581208,50	148947,5	,000
Hayır	860	603,69	519177,50		

$p<.05$

Tablo 15’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde lisansüstü eğitim yapma isteğine göre anlamlı bir fark vardır ($U=148947,5$ $p<.05$). Araştırmaya katılan lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğretmenlerin sıra ortalaması, lisansüstü eğitim yapmak istemeyen öğretmenlerin sıra ortalamasından daha yüksektir. Bu farkın lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16: Kişisel ve Mesleki Gelişim İle İlgili Kurs, Seminer, Sempozyum Gibi Çalışmalara Katılma İsteğine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Kişisel ve mesleki gelişim isteği	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1063	867,92	922594,50	89381,5	,000
Hayır	420	423,31	177791,50		

$p<.05$

Tablo 16’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre anlamlı bir fark vardır ($U=89381,5$ $p<.05$). Araştırmada, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılmak isteyen öğretmenlerin sıra ortalaması, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılmak istemeyen öğretmenlerin sıra ortalamasından daha yüksektir. Bu farkın kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılmak isteyen öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmayla ilgilisonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

1. Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri düzeyine ve demografik değişkenlere göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin bulgularla ilgili sonuçlara ve tartışmalara yer verilmiştir.

1.1. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Düzeyi

Bu çalışmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin düzeyleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin “kısmen uyuyor” aralığında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucuna göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye, bununla ilgili faaliyetlere katılmaya, kendilerini kişisel ve mesleki olarak geliştirmeye istekli oldukları, yaşam boyu öğrenmenin önemli bir boyutu olan motivasyonun ve bunun belirleyicisi olan meraklılığın öğretmenlerde yeterince bulunduğu, sebatın önemli bileşenleri olan azim, inanç, fedakârlık, çaba vb. niteliklerin öğretmenlerde olduğu söylenebilir. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinin motivasyon, sebat, öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve merak yoksunluğu alt boyutlarının ortalamaları da öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin “kısmen uyuyor” aralığında olduğunu göstermektedir. Sebat alt boyutu

sonuçları öğretmenlerin bireysel çabalarının yüksek olduğunu ancak program/iş yoğunluğu, maddi harcamalar ve zaman ayırma gibi engellerle karşılaşıldığında yeni öğrenmelere olan bu istek ve çabanın azaldığını göstermektedir. Merak yoksunluğu alt boyutunda öğretmenlerin, kişisel ve mesleki gelişimlerini sağlamada yeni bilgi ve becerilerle ilgili merak yoksunluğu içinde olduklarını kabul ettikleri söylenebilir. Öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk alt boyutunda ise öğretmenlerin öğrenmeyi düzenlemede ve öz değerlendirmeyi yapmada eksik oldukları görülmektedir.

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin “kısmen uyuyor” aralığında bulunduğu bu çalışmayı Erdoğan (2014), Özçiftçi (2014), Kılıç ve Tuncel (2014), Poyraz (2014), Ayra ve Kösterelioğlu (2015), Yaman ve Yazar (2015), tarafından yapılan araştırma sonuçları desteklemektedir. Bunun yanında Demiralay (2008), Gencil (2013), Oral ve Yazar (2013) tarafından yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Karakuş (2013) ise meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin iyi seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır. Konokman ve Yelken (2014), öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme algılarının yüksek olduğunu; Doğan ve Kavtelek (2015) ise yöneticilerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmaların aksine; Atik Kara ve Kürüm (2007) yaptıkları araştırmada, yaşam boyu öğrenme kavramının anlamı ve kapsamıyla ilgili sınıf öğretmeni adaylarının yanılgılara düştüklerini tespit etmişlerdir. Diker Coşkun (2009) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğunu belirtmiştir. Tunca, Şahin ve Aydın (2015) tarafından yapılan araştırmada da öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar genel olarak değerlendirildiğinde; öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde çıktığı, ancak yaşam boyu öğrenmenin alt boyutlarında ve yeterliklerde, öğretmen ve öğretmen adaylarının eksikliklerinin olduğu görülmektedir.

1.2. Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre Farklılıkları

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri cinsiyet, branş, mesleki kıdem, mezuniyet durumu, görev yapılan okula, lisansüstü eğitim yapma isteğine, kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri karşılaştırılmıştır.

1.2.1. Cinsiyete Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada cinsiyete göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgunun birçok araştırma sonucu ile tutarlı olduğu görülmektedir (Oral ve Yazar, 2013; Arcagök ve Şahin, 2014; Konakman ve Yelken, 2014; Doğan ve Kavtelek, 2015; Tunca, Şahin ve Aydın, 2015; Yaman ve Yazar, 2015). Bu araştırmaların aksine; Demiralay (2008), Diker Coşkun (2009), Gencil (2013), Erdoğan (2014) tarafından yapılan çalışmalarda yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyete göre anlamlı fark çıkmıştır. Diker Coşkun (2009) yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı farklılığın erkeklerin lehine olduğunu; Demiralay (2008), Gencil (2013) ve Erdoğan (2014) ise kadınların yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin daha olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda kadınların erkeklere göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu, yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye daha istekli oldukları, yeniliklere daha açık oldukları, daha fazla çaba gösterdikleri, motivasyonlarının öğrenme sürecinde daha yüksek olduğu söylenebilir.

1.2.2. Branşa Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada, öğretmenlerin branşına göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırma bulgularına göre; İngilizce, Coğrafya, Resim, Okul Öncesi ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin diğer branşlara göre sıra ortalamaları daha yüksek iken; özellikle Almanca, Arapça, Biyoloji, Teknoloji ve Tasarım, Beden Eğitimi, Kimya, Müzik, Fizik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin sıra ortalamalarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu bulguyu Tunca, Şahin ve Aydın (2015) tarafından yapılan araştırmalar desteklemektedir. Tunca, Şahin ve Aydın (2015), sosyal bilgiler öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının ortalamalarının sınıf öğretmenliğindekilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmanın aksine; Karakuş (2013), Oral ve Yazar (2013), Arcagök ve Şahin (2014), Erdoğan (2014), Kılıç ve Tuncel (2014), Özçiftçi (2014) yaptıkları çalışmalarda yaşam boyu öğrenmede branş ve bölümler arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir. Bu bağlamda; İngilizce, Coğrafya, Resim, Okul Öncesi ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu, bu branştaki öğretmenlerin yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye daha istekli ve açık oldukları, kişisel ve mesleki gelişimleri için daha fazla çaba göstermeye eğilimli oldukları söylenebilir.

1.2.3. Mesleki Kıdeme Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada, mesleki kıdeme göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark çıkmamıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olmadığı bulgusu ile Özçiftçi (2014), Doğan ve Kavtelek (2015) tarafından yapılan araştırma sonuçları tutarlıdır. Ancak mesleki

kıdeme göre, yaşam boyu öğrenme ölçeğinin genelinde farklılık çıkmasa da alt boyutlarda özellikle sebat boyutunda farkın olduğu görülmektedir.

1.2.4. Mezuniyet Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada mezuniyet durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmenlerin mezuniyet durumlarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Yüksek lisans mezunu öğretmenler; ön lisans, lisans ve doktora mezunu öğretmenlere göre daha yüksek yaşam boyu öğrenme eğilim puanı elde etmiştir. Arcagök ve Şahin'in (2014) yaptığı araştırma sonucunda da mezuniyet durumunun yaşam boyu öğrenme üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılması ile bu araştırma sonuçları tutarlıdır. Bu çalışmaların aksine Yaman ve Yazar (2015) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mezun oldukları yükseköğretim kurumu arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda, yüksek lisans eğitiminin, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini arttıran önemli bir faktör olduğu iddia edilebilir.

1.2.5. Görev Yapılan Okula Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada görev yapılan okula göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmenlerin görev yaptıkları okulun yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulguları; lisede görev yapan öğretmenlerin, okul öncesi, ilköğretim ve ortaokulda görev yapan öğretmenlere göre daha düşük yaşam boyu öğrenme eğilim puanı elde ettiğini göstermektedir. Bunun yanında eğitim kademesi (görev yapılan okul) düştükçe yaşam boyu öğrenme eğilim puanının arttığı tespit edilmiştir. İlkokulda görev yapan öğretmenlerin, ortaokul ve lisede görev yapanlara göre; ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lisede görev yapanlara göre daha yüksek yaşam boyu eğilim düzeyine sahip oldukları söylenebilir.

1.2.6. Lisansüstü Eğitim Yapma İsteğine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada lisansüstü eğitim yapma isteğine göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile Diker Coşkun (2009) ve Erdoğan (2014) tarafından yapılan araştırma sonuçları tutarlı olup lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek ve tutumlarının olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda; yüksek lisans mezunu öğretmenlerin yaşam boyu eğilim düzeyinin yüksek olması gibi lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğretmenlerin de yaşam boyu öğrenme eğilim düzeylerinin yüksek çıkması lisansüstü eğitimin yaşam boyu öğrenme üzerinde önemli ve etkili bir faktör olduğu iddiasını ortaya çıkarmaktadır.

1.2.7. Kişisel ve Mesleki Gelişim ile İlgili Kurs, Seminer, Sempozyum Gibi Çalışmalara Katılma İsteğine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Araştırmada kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılma isteğine göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farkın kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara katılmak isteyen öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile Atacanlı (2007) tarafından yapılan araştırma sonuçları tutarlıdır. Her iki araştırma sonucundan yola çıkılarak kişisel ve mesleki gelişim ile ilgili çalışmalara katılma isteğinin, yaşam boyu öğrenme düzeyini arttırdığı ya da yaşam boyu öğrenme düzeyi yüksek olanların bu tür çalışmalara katılmaya daha istekli oldukları, bu çalışmaların yaşam boyu öğrenme sürecinde önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini arttıracak uygulamalara ve ileride yapılacak araştırmalara yönelik şu öneriler sunulmuştur.

- Yaşam boyu öğrenme daha küçük yaşlardan itibaren teşvik edilmeli, bu amaçla eğitim programlarına konulmalıdır.
- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirici hizmetiçi eğitimler yapılmalıdır. Bu eğitimlerin sürdürülebilir olmasına dikkat edilmelidir.
- Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının, yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemeye yönelik araştırmalar yapılmalıdır.
- Eğitim fakültelerinin programlarına yaşam boyu öğrenme ve becerilerine yönelik dersler eklenmeli ve fakültelerde buna yönelik etkinlikler gerçekleştirilmelidir.
- Farklı branşlarda olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini alt boyutlara göre belirlemeye yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Türkiye ile diğer Avrupa ülkelerindeki öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri karşılaştırılabilir, buna yönelik nitel ve nicel araştırmalar yapılabilir.
- Farklı eğitim kademeleri ve farklı branşlardaki öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimindeki farklılıkların nedenlerine yönelik araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARCAGÖK, S. ve Şahin, Ç. (2014). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.16, s.394-417.
- ATA, N. (2006). *Bilgi Çağında Kariyer ve Liderlik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- ATACANLI, M.F. (2007). *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin öğrenme tercihi değerlendirme (LPA)ölçeği aracılığıyla yaşam boyu öğrenme davranışının yıllara göre değişiminin araştırılması*,Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ATİK Kara, D., ve Kürüm, D. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme kavramına yükledikleri anlam (Anadolu Üniversitesi örneği). 16. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. 5-7 Eylül 2007. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Tokat.
- AYRA, M., ve Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *NWSA: EducationSciences*, S.10(1), s.17-28.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- CANDY, P.C., (1994). *Developinglifelonglearnersthroughundergraduateeducation*. national board of employment, educationandtraining. Canberra: AustralianGovernment Publishing Service.
- CHİEN, M. (1996). *Powerandknowledge in education: A criticalexploration of life longlearning*.UnpublishedDoctoraldissertation, NorthernIllinoisUniversity.
- DEMİRALAY, R. (2008). *Öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımları açısından bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algılarının değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DEMİREL M. (2011). Yaşam boyu öğrenme ve Türkiye’deki ilköğretim programlarına yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, S.1 (1), s.87-105.
- DEMİREL, M. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve teknoloji. 9th. *International EducationalTechnology Conference (IETC)*.6-8 Mayıs 2009. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- DİKER COŞKUN, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- DOĞAN, S.,Kavtelek, C.(2015).Hayat boyu öğrenme kurum yöneticilerinin hayat boyu öğrenmeye ilişkin algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.15(1), s.82-104.
- ERDOĞAN, D.G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerine etki eden faktörler*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- FINDIKÇI, İ. (2004). *Yaşadıkça eğitim*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- GENCEL, İ. E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, S.170, s.237-252.
- KARAKUŞ, C. (2013). Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, S.2 (3), s.26-35.
- KARASAR, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KILIÇ, H., ve Tuncel, Z. A. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *International Journal of CurriculumandInstructionalStudies*, S.4 (4), s.26-37.
- KNAPPER, C. ve Cropley, A. (2000). *Lifelonglearning in highereducation*, London. KoganPage.
- KONOKMAN, G. Y., ve Yelken, T. Y. (2014). Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine İlişkin Algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.29 (2), s.267-281.
- Loads, D. (2007). Effectivelearningadvisers’ perceptions of their role in supportinglifelonglearning. *Teaching in HigherEducation*,S.12 (2),s.235,245.
- MİTKOVSKA, S. ve Hristovska, D. (2011). Contemporaryteacherandcorecompetencesforlifelonglearning. *Procedia-SocialandBehavioralSciences*, S.28, s.573-578.
- ORAL, B. ve Yazar, T. (2013). International perspectives on newaspects of learning in teachereducation. *IPALTE 2013*. 2-4 Ekim 2013. Dicle Üniversitesi. Diyarbakır.
- ÖZÇİFTÇİ, M. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz-yeterliklerinin ilişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- ÖZDEN Y. (2005). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- POYRAZ, H. (2014).*Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme profilleri ile kurumları tarafından desteklenme algıları arasındaki ilişki (Sakarya ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- SAĞLAM, M. ve Kürüm, D. (2005). Türkiye ve Avrupa birliği ülkelerinde öğretmen eğitiminde yapısal düzenlemeler ve öğretmen adaylarının seçimi. *Milli Eğitim Dergisi*, S.167. [<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-kurum.htm>] web adresinden 10 Eylül 2015 tarihinde indirildi.
- SİMMERMON, W. (2009). *A study of a two-yearcollegeand how itfosterslifelonglearningandempowerment*. (ProQuest LLC. 789 East Eisenhower Parkway, PO Box 1346, AnnArbor, MI 48106.) [<http://search.proquest.com/docview/250941433>] web adresinden 22 Eylül 2015 tarihinde indirildi.
- SMİTH, A. (2002). *The EU Memorandum on Lifelong Learning”, IntegratingLifelong Learning Perspectives*, UNESCO InstituteforEducation, Philippines, 47.
- TUNCA, N., Şahin, S. A. ve Aydın,Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.11(2), s.432-446.
- YAMAN, F. ve Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği), *Kastamonu Eğitim Dergisi*, S.23 (4), s.1553-1566.